

Elżbieta Bloch-Bogusławska, Ewa Wolska, Piotr Engelgardt

Rzadki przypadek samobójczego urazu głowy

A rare case of suicide by a self-inflicted head injury

Z Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej Collegium Medicum w Bydgoszczy Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu

Kierownik: prof. dr hab. med. Karol Śliwka

W pracy przedstawiono rzadki przypadek samobójstwa poprzez upuszczenie na głowę drewnianego pnia z wykorzystaniem mechanizmu wielokrążka. Zwłoki 60-letniego mężczyzny z głową otoczoną plamą krwi znaleziono w piwnicy. Na podłodze, obok prawej ręki denata znaleziono brzytwę. Na miejscu zdarzenia ujawniono dużych rozmiarów pień drewniany oraz system haków i kótek linowych zamocowanych pod sufitem i przy podłodze. W czasie sekcji zwłok stwierdzono rozległe zmiany pourazowe struktur czaszki i mózgu.

The report presents a rare case of suicide committed by the subject by dropping a tree trunk on his head using a suspended pulley system. The corpse of a 60-year old man was found in the cellar, his head encircled by a blood puddle. A razor was placed on the floor near his right hand. A large fragment of a tree trunk and a system of hooks and pulleys fastened to the ceiling and the floor were found at the place of the accident. The autopsy revealed extensive traumatic lesions of the skull and brain.

Słowa kluczowe: samobójstwo, uraz głowy
Key words: suicide, head injury

WSTĘP

Z danych literaturowych i praktyki sądowo-lekarskiej wynika, że wśród samobójstw najczęstsze są przypadki uduszeń gwałtownych w wyniku powieszenia [1, 2]. Obserwowano również radsze rodzaje śmierci samobójczej, w tym także tzw. samobójstwa kombinowane [3-7].

Spośród sposobów odebrania sobie życia z urazami czaszkowo-mózgowymi, poza ranami postrzałowymi, spotykamy się stosunkowo rzadko [8-12]. Jak bowiem uczy doświadczenie sądowo-lekarskie śmiertelne urazy głowy są najczęściej wynikiem nieszczęśliwych wypadków lub działań ręki obcej.

OPIS PRZYPADKU

W marcu 2003 roku w piwnicy domku jednorodzinnego, żona znalazła zwłoki swojego 60-letniego męża. Mężczyzna leżał na prawym boku, obok jego prawej ręki na podłodze leżała brzytwa. Jego głowa otoczona była rozległą plamą krwi.

Ujawniona brzytwa sugerowała początkowo przybyłym na miejsce zdarzenia przedstawicielom organów ścigania i lekarzowi, iż mężczyzna mógł popełnić samobójstwo poprzez zadanie sobie rany ciętej szyi. Możliwość tę wykluczono jednak po przeprowadzeniu oględzin zwłok, w czasie których obecności rany ciętej szyi nie stwierdzono, stwierdzono natomiast patologiczną ruchomość kości czaszki z masywnym krwotokiem z przewodów słuchowych zewnętrznych.

W czasie oględzin miejsca znalezienia zwłok w odległości około 1,5 metra od głowy mężczyzny ujawniono dużych rozmiarów drewniany pień z przymocowanym do niego sznurem oraz z widocznymi na jego powierzchni plamami krwawymi.

W dalszej części oględzin ujawniono system haków i kótek linowych przymocowanych do sufitu i ściany przy podłodze piwnicy. Kółko linowe przy-

mocowane nad podłogą zlokalizowane było w odległości krótszej niż długość prawej kończyny górnej denata.

Ryc. 1. Widok miejsca zdarzenia.

Fig. 1. The view of the accident scene.

Ryc. 2. Drewniany pień.

Fig. 2. The tree trunk.

W czasie sekcji zwłok mężczyzny (SLI 143/03), przeprowadzonej w Zakładzie Medycyny Sądowej Collegium Medicum w Bydgoszczy UMK w Toru-

niu, stwierdzono rozległe zasinienie na powłokach czaszki z podbiegnięciem w tkance podskórnej głowy po stronie lewej, krwawienie z przewodów słuchowych zewnętrznych, obustronne krwiaki okularowe, wieloodłamowe ogniskowo z cechami fragmentacji złamania kości sklepienia i podstawy czaszki, obecność płynnej krwi w przestrzeni podtwardówkowej i układzie komorowym mózgu oraz ogniska stłuczenia tkanki mózgowej w płatach skroniowym i ciemieniowym po stronie lewej.

W czasie oględzin zewnętrznych i sekcji zwłok, w tym również preparowaniem warstwowym tkanek miękkich kończyn górnych i grzbietu, nie ujawniono innych, poza wymienionymi wyżej, zmian pourazowych.

Wyniki badań chemiczno-toksykologicznych krwi i moczu na zawartość alkoholu wskazywały, że mężczyzna w chwili zgonu był trzeźwy.

W toku prowadzonego śledztwa na miejscu zdarzenia przeprowadzono badania symulacyjne, w wyniku których wyjaśniono mechanizm powstania obrażeń głowy u znalezionej mężczyzny. Ustalono, że mężczyzna najprawdopodobniej zastosował mechanizm tzw. wielokrążka. Do ściany tuż przy podłodze oraz do sufitu przymocował haki, kółka, przez które przeprowadził linę z przymocowanym pniem drewnianym. Następnie położył się na podłodze z głową ułożoną pod wiszącym pniem. Brzytwą przeciął sznur przy haku zamontowanym do ściany nad podłogą, w wyniku czego pień z wysokości około 2 metrów spadł mu na głowę. Tuż nad podłogą ujawniono metalowy hak z fragmentem odciętego sznura.

Z uzyskanych od żony pokrzywdzonego w toku śledztwa informacji wynikało, że od pewnego czasu jej mąż zmienił się psychicznie, przejawiał objawy zaburzeń depresyjnych, był przygnębiony i zrezygnowany, planował zgłosić się po poradę do lekarza psychiatry.

OMÓWIENIE

W literaturze jak dotąd opisywano rzadkie przypadki śmierci samobójczych, w tym również samobójstwa poprzez zadanie śmiertelnego urazu głowy [1-9]. W dostępnym piśmiennictwie nie znaleziono jednak przypadku samobójstwa poprzez upuszczenie na głowę drewnianego pnia przy użyciu mechanizmu tzw. wielokrążka, czyli systemu haków i kółek z zamontowanym sznurem.

Liczne publikacje i codzienna praktyka wskazują, że pomysłowość i determinacja samobójców niejednokrotnie są zaskakujące i nie rzadko też stanowią przyczynę trudności w opiniowaniu sądowo-lekarskim.

PIŚMIENICTWO

1. Brodziak T., Kordek K.: Samobójstwa w Wielkopolsce w latach 1976-1991 w materiale sekcyjnym Zakładu Medycyny Sądowej w Poznaniu, *Postępy Med. Sąd. Krym.*, 1995, II, 235-239.
2. Faller-Marquardt, Pollak S.: Gemeinschaftlicher Suizid mit Schussabgabe in die Scheitelregion, *Rechtsmedizin*, 2000, 10, 148-152.
3. Antoniuk Z., Janica J.: Rzadki przypadek samobójczego porażenia prądem. *Arch. Med. Sąd. Krym.*, 1973, 43, 2, 169-171.
4. Bloch-Bogusławska E.: Rzadki przypadek samobójstwa. *Arch. Med. Sąd. Krym.*, 1987, 3, 186-188.
5. Fiedorczyk Z., Kosicki M.: Śmierć samobójcza w ciasnej przestrzeni, *Arch. Med. Sąd. Krym.*, 1996, 2, 109-111.
6. Janica J.: Samobójstwa kombinowane na podstawie materiału Zakładu Medycyny Sądowej AM w Białymstoku w latach 1956-1979, *Arch. Med. Sąd. Krym.*, 1982, 32, 183-185.
7. Bloch-Bogusławska E., Pufal M., Pufal J.: Przypadek samobójstwa kombinowanego, *Arch. Med. Sąd. Krym.*, 2003, LIII, 223-226.
8. Karger B., Vennemann B.: Suicide by more than 90 stab wounds including perforation of the skull. *J. Legal. Med.*, 2001, 115(3), 167-169.
9. Iwakura M., Kawaguchi T., Hosoda K., Shibata Y., Konatsu H., Yanagisawa A., Kohmura E.: Knife blade penetrating stab wound to the brain – case report. *Neurol. Med. Chir. (Tokyo)*, 2005, 45(3), 172-175.
10. Grellner W., Bukmann D., Wilske J.: Suicide by double bolt gunshot wound to the head: case report and review of the literature, *Arch. Kriminol.*, 2000, 205(5-6), 162-168.
11. Gill J. R., Lenz K. A., Amolat M. J.: Gunshot fatalities in children and adolescents in New York City, *J. Forensic, Sci.*, 2003, 48(4), 832-835.
12. Herzog M., Hoppe F., Baier G., Dieber R.: Injuries of the head and neck in suicidal intension, *Laryngorhinootologie*, 2005, 84(3), 176-181.